

z Paluby a Podpalubí

Normální je být svatý

Oblíbený bonmot říká: „Jsme především lidé, až potom křesťané (a až nakonec katolíci).“ Jistě je v něm kousek pravdy, ale je značně zavádějící, bere-li se příliš doslova. Bohužel právě tímto rčením můžeme charakterizovat vztah mnohých lidí ke křesťanství: být křesťanem je sice pěkné a uctyhodné, ale je to cosi navíc, vybočení z běžného lidského normálu, nebo přinejlepším jakási nepovinná nadstavba. Často můžeme od nevěřících slyšet: „Vážím si křesťanů, ale“
(pokračování na s. 3)

3 / listopad 2022

Postup restaurátorských
prací u sv. Vavřince

(pokračování ze s. 1)

já raději budu obyčejným člověkem.“ A od křesťanů zase: „Nechci být svatý, chci být normální.“

Ale ve skutečnosti to je naopak. Svatost je ten normální stav, kdy je člověk tím, čím má být. Dokud nejsme svatí, cosi nám chybí, nejsme úplní, žijeme v nenormálním stavu redukovanou formou života.

Odevzdáme-li se tomu, který je, on nás učiní těmi, kterými máme být, neboť jsme stvořeni k jeho obrazu. Bůh v nás nepřebývá jen jako host. Patří k naší identitě. Naše „já“ je neúplné bez Božího „Já“. Ne naše seberealizace, ale realizace Krista v nás nám dává dokonalost. Naše osobnost je jako vzácný broušený drahokam, který vynikne až tehdy, když skrze něj září Bůh.

*Převzato z článku Davida Panczy
Budete jako bohové (Amen 11/97)*

Z liturgického kalendáře

Listopad

- 1. 11.** (úterý) slavnost **Všech svatých**
- 2. 11.** (středa) **Vzpomínka na všechny věrné zemřelé**
- 9. 11.** (středa) svátek **Posvěcení Lateránské baziliky**
- 10. 11.** (čtvrtek) sv. Lva Velikého
- 12. 11.** (sobota) sv. Josafata

Co nás čeká v listopadu (a dále)

- **4. 11.** v 9:30 v KC setkání seniorů
- **6. 11.** mše sv. v 10:30 v KKS s doprovodem hudební skupinky
- **7. 11.** v 18:00 v KKS mimořádná mše svatá (P. Šebestián Smrčina)
- **7. 11.** v 19:00 v KC první setkání nově zvolené farní a ekonomické rady. Program: složení slibu, volba místopředsedy a sekretáře, volba zástupce do ekonomické rady a příprava setkání s otcem arcibiskupem Graubnerem.
- **7. 11.** v 19:00 v KKS Koncert z cyklu *Tóny architektury – Svědectví*. Program: W. A. Mozart, D. Šostakovič, ukázky z knihy *Svědectví – paměti D. Šostakoviče*
- **11. 11.** v 19:00 v KC Tančírna v Podpalubí (swing)
- **14. 11.** v 19:30 v KKS koncert Gaudium Pragensae s orchestrem. Program: J. S. Bach: *O Jesu Christ, Meinś Lebens Licht G. Carissimi: Historia di Jephete* W. A. Mozart: *Bella mia...*
- **18. 11.** v 9:30 v KC setkání seniorů
- **20. 11.** Mše svatá v kostele Krista Spasitele v 10:30 a následná farní káva s **otcem arcibiskupem Janem Graubnerem**
- **26. 11.** v KKS mimořádná mše svatá v 8.30 (salesiáni)
- **26. 11.** v 19:00 v KC koncert skupiny Mosquitos
- **2. 12.** v 19:00 v KKS koncert skupiny Jentet (adventní a vánoční spirituály)
- **3. 12.** v 9:00–13:00 v kostele a v KC farní adventní duchovní obnova s Mons. M. Slavíkem
- **10. 12.** v 19:00 v KC Michal Hromek Consort (adventní koncert)

Podrobnosti, aktuality a změny programu sledujte na nástěnkách a na www.CentrumBarrandov.cz a www.PodpalubiBarrandov.cz

Ohlédnutí

V kostele sv. Vavřince byly dokončeny restaurátorské práce na kazatelně (viz foto na 2. straně). Barokní oltář se skví novotou už od minulého roku a v příštím roce se bude opravovat ještě křtitelnice a sekretář v sakristii. Ačkoli se nejedná o historicky cenné kusy, patří k domácí atmosféře kostela, a my jsme rádi, že byly (a budou) zachráněny před zkázou. Oltář držely pohromadě jen vnější nátěry, pod nimiž byly pouze pórovité zbytky dřeva a prach. Přesto si s ním pan restaurátor Lukáš Zajíček poradil a vrátil mu bývalou slávu. Děkujeme nejen jemu, ale také arcibiskupství za vyřízení potřebné agendy, Magistrátu HMP a Praze 5 za finanční příspěvky a především otci Josefovi, že se o Sv. Vavřince stará s takovou pečlivostí a velkorysostí.

V neděli 23. října se uskutečnil **ministrantský výlet**. První zastávkou byl kostel sv. Jakuba v Hostivicích, kde ministranti přisluhovali u oltáře otci Jakobovi, našemu bývalému kaplanovi. Odtud se vydali k břevským rybníkům a do Hájku, loretánského poutního místa v péči bratří františkánů. Zatím nemáme zprávy od přímých účastníků, ale podle fotografie se zdá, že se výlet vydařil. (viz foto na 15. straně)

Očistec

Katolická víra v očistec je kamenem úrazu pro křesťany jiných vyznání, a hlavním argumentem proti je skutečnost, že nauka o očistci byla definována až ve 13. století. Má nějakou oporu v evangeliu a církevních otcích?

Je pravda, že slovo očistec (lat. *purgatorium*) se používá v církvi v dnešním smyslu slova až od 11. století a učení o očistci bylo závazně formulováno poprvé na koncilu v Lyonu (1274), poté ve Florencii (1439) a nakonec v Tridentu (1563). To ovšem neznamená, že předtím bylo neznámé – ba naopak. Dogmatické definice nikdy nespadnou z čistajasna z nebe, ale jsou vyjádřením obecné víry o daném předmětu, která do té

doby nebyla problematizována. K jejich explicitnímu vyjádření (obvykle na nějakém koncilu) vede vždy až jejich zpochybnění. A tak již po celé první tisíciletí je pro církve samozřejmostí, že ne všichni spasení mají ihned plnou účast v Božím království. Zatímco na Východě je posmrtná „očista“ pojímána, především u sv. Jana Zlatoústého (4. stol.), jako proces nutného dozrávání, u západních otců má spíše povahu odčinění časných trestů. Sv. Řehoř Veliký v 6. stol. píše: „Co se týká některých lehkých hříchů, je třeba věřit, že před posledním soudem je očistný oheň; vždyť ten, který je Pravda, říká, že jestliže se někdo rouhá Duchu svatému, nebude mu odpuštěno ani v tomto věku, ani v budoucím (Mt 12, 31). Z tohoto tvrzení se odvozuje, že jisté viny mohou být odpuštěny v tomto věku, ale jiné v budoucím věku.“

Prakticky tuto víru vyjadřuje modlitba za zemřelé, která byla samozřejmou součástí křesťanského života a liturgie od samého počátku. Římský mešní kánon ze 4. stol. již obsahuje přímluvy za zemřelé. A sv. Jan Zlatoústý píše: „Pojďme jim na pomoc a vzpomínejme na ně. Proč bychom měli pochybovat o tom, že naše obětní dary za mrtvé jim přinášejí nějakou útěchu? Neváhejme a pojďme na pomoc těm, kteří jsou mrtvi, a obětujme za ně své modlitby.“ Kdyby byli zesnulí buď v nebi, nebo v pekle, modlitba za ně by neměla žádný smysl. V nebi už by ji nepotřebovali a v pekle by jim nebyla nic platná. Jen duším „na cestě“ může pomoci.

Ve Starém zákoně nacházíme oporu pro modlitbu za zemřelé v 2. knize Makabejské 12, 43-46. Juda Makabejský „dal vykonat za mrtvé smírnou oběť, aby byli zbaveni svých hříchů“. Koncil v Lyonu založil učení

o očistci na dvou místech z Nového zákona: jednak na již zmíněném Mt 12, 31 a dále na 1 Kor 3, 13-15. Svatý Pavel zde říká, že dílo každého člověka bude v Den Pánova příchodu vyzkoušeno v ohni. Ten, kdo svůj život vystavěl z dříví a slámy, „sice utrpí škodu, ale sám se zachrání, ovšem tak, jako kdyby vyběhl z ohně“. Lyonský sněm toto místo interpretuje ve smyslu očistného procesu po smrti. Samozřejmě by se dalo vykládat i jinak, ale samo Písmo nás varuje, že Písmo lze číst a vykládat jen v kontextu učení církve (2 Petr 1, 20; 2 Sol 2, 15). A ta se od počátku drží v teorii i praxi jistoty, že zemřelým lze ještě po smrti pomoci.

Odpustková praxe

Odpustky jsou zásluhy, které nashromáždili svatí a především Kristus svým životem a smrtí pro nás. Díky nim může být překonána vzdálenost, která naše drahé ještě dělí od věčné Blaženosti. Tento poklad zásluh je nekonečný. Tím, že jsme všichni v lásce spojeni v jedno Kristovo Tělo, můžeme mít užitek i ze zásluh druhých. Musí tu být ale **pouto lásky**, které vyjadřujeme právě modlitbou a tím, že pro drahého člověka něco vykonáme.

Jak získat plnomocné odpustky za zemřelé?

- V době od 1. do 8. listopadu navštívíme hřbitov a pomodlíme se za duše v očistci (např. Otčenáš, Zdrávas, Věřím v Boha, Odpočinutí věčné... nebo Žalm 129)
- V době blízké tomuto skutku (raději předtím) přijmeme svátost smíření, svátost eucharistie a pomodlíme se na úmysl Svatého otce (např. Otčenáš + Zdrávas + Sláva Otci...)

Plnomocné odpustky však může získat jen ten, kdo nelze v srdci k žádnému hříchu, ani k lehkému. Jinak získává odpustky neplnomocné. To znamená, že se pravděpodobně nesmazávají všechny tresty za hříchy, ale jen nějaká část. I tak to stojí za to!

Představujeme výpomocného duchovního naší farnosti Jaromíra Odrobiňáka

Otče Jaromíre, máte za sebou první měsíce u nás. Myslíte, že služba v naší farnosti půjde nějak skloubit s Vaším hlavním povoláním? Jaké je to vlastně povolání a co konkrétního obnáší?

Jde o jedno povolání a to povolání ke kněžství, realizováno ve dvou podobách, totiž v kategoriální a farní službě. Své místo vidím právě v kategoriální pastoraci, tj. ve službě určité skupině lidí. V mém případě v kaplanské službě psychicky nemocným, pro kterou mám i potřebné vzdělání

(psychoterapeutickou fakultu a sebezkušenostní výcvik) a praxi ze svého předchozího civilního zaměstnání (nejprve jako vedoucí Linky důvěry v Krizovém centru RIAPS a později jako poradce pro oběti trestných činů v Bílém kruhu bezpečí). Pro nedostatek kněží jsem zároveň ustanoven k vypomáhání jako duchovní ve farnostech Stodůlky a Barrandov. Ale zatím ode mne nelze očekávat, že aktivně vstoupím do do liturgického nebo pastoračního chodu farností. Posledních dvacet let jsem pracoval na jeden a půl úvazku u dvou zaměstnavatelů, a zjistil jsem, že jsem se vyčerpal.

Máte velký akční rádius: bydlíte na Vinohradech, pracujete v Bohnicích, a vypomáháte ve farnosti na opačném konci Prahy. Máte k ní nějaký osobní vztah?

Jsem Pražák nikoliv rodem, ale volbou. Proto jsem si před 38 lety vybral pro život Vinohrady, místo ve středu Prahy, ale přece jen bez

turistického ruchu. Kdybych měl bydlet mimo historickou část města, zvažoval bych, jestli nebydlet rovnou raději mimo Prahu. Přesto existuje v tomto případě jedna výjimka potvrzující pravidlo, a tou jsou Hlubočepy. Když jsem začal žít a pracovat v Praze, měl jsem tu své první kamarády, kteří postupně odcházejí – a já se sem naopak velkým obloukem vracím.

I když vím, že nechcete nijak vstupovat do chodu farnosti, přesto se ptám: jak vidíte kostely Sv. Vavřince a Sv. Jana Nepomuckého? Mají v dnešní nouzi o kněze své opodstatnění a budoucnost?

Z pohledu církevního se domnívám, že zděděná síť územní pastorace je neudržitelná a bude časem nahrazena kněžími v personální pastoraci, pro kterou by měla místní církev využít některých zkušeností podzemní (“mlčící”) církve, doplněná kněžími v kategoriální pastoraci (studentská, nemocniční, vězeňská, vojenská, atd.), podobně jako v minulosti vedle kněží diecézních stáli kněží řeholní, jejichž kláštery se vyprazdňují stejně neúspěšně jako fary a bohoslovecké semináře.

Konkrétně kostely sv. Vavřince a sv. Jana Nepomuckého jsou kostely bez farního zázemí, navíc se nacházejí na odlehlých místech, kde se farní obec vytvořit ani nemůže. Proto se nevyčerpávejme napodobováním toho, jak to funguje jinde, a rozvíjejme to, co máme. Oba kostely spojuje to, že se v něm nachází hrstka stálých účastníků bohoslužeb a ti, kteří se o kostely starají. Zároveň do nich přichází pár dalších občasných návštěvníků. Nebudou k nám přicházet davy na skvělou liturgii nebo na vyhlášeného kazatele, to vše najdou v centru Prahy. Můžeme jim však nabídnout příjemnou atmosféru, která může oslovit ty, kteří raději prožívají setkání s Pánem intimně a nehledají aktuálně žádné společenství.

V dokumentu, který lze shlédnout na stránkách farnosti, jste se přiznal k jezuitské formaci. Absolvoval jste někdy ignaciánské exercicie? Komu byste je doporučil?

Absolvoval jsem jednak před dvaceti lety „velké“ ignaciánské exercicie, rozdělené do čtyř týdnů, pod vedením patera Františka Lízny, a pak také týdenní exercicie, jak před jáhenským, tak kněžským svěcením, rovněž vedené jezuitou. Rád jsem se účastnil i jen víkendových rekolekcí s jezuitou, který působil půlstoletí v Japonsku, profesorem Ludvíkem Armbrusterem. Duchovní cvičení slouží k rozlišování a znovuscelení, jsou proto vhodná zejména pro ty, kteří stojí na počátku nového úseku svého života, anebo se pro něj rozhodují. Ignaciánské exercicie jsou vystavěny na imaginaci při čtení Písma svatého a reflexi čteného při následné meditaci. Při terapeutické skupině či rozhovoru rovněž využíváme projektivní techniky nebo sebereflexi a při hagioterapii vycházíme z dynamiky biblických příběhů.

Křesťanství tvrdí, že člověk je tvor rozumový, tedy svobodný a zodpovědný za svůj život. Svatý Pavel dodává, že se máme radovat, protože jsme vykoupeni Kristem. Navíc prý víra přináší pokoj. Ale duševní choroba často jako by překážela svobodě, rozumu, radosti i pokoji...

Pojem duševní porucha, eventuálně duševní onemocnění, je diagnosticky velmi široký, může označovat nemoci prožívání (na škále od deprese k mánii), zrovna tak poruchy jednání (oslabené sebeovládání u toxikomana nebo sexuálního delikventa) a někdy je nemocí narušená oblast poznávání (pacienti trpící psychotickými bludy anebo organickou demencí). U každého z nás se pochopitelně všechny tři funkce (rozum–cít–vůle) prolínají a vzájemně ovlivňují. K životu z víry jsme zváni v tom stavu, ve kterém nacházíme, a také naše posuny v duchovním životě jsou tomu přiměřené. Jako nemocniční kaplan, který usiluje o uznání bio-psycho-socio-spirituálního modelu člověka, se snažím i při duchovním vedení o psychosomatický přístup. Mimochodem, Pavel také říká: „Radujte se s radujícími a plačte s plačícími.“

Jak užíváte svůj volný čas, pokud nějaký máte? Máte nějaký obíbený způsob relaxace?

Asi nepřekvapí, anebo aspoň doufám, že by to nemělo být nic překvapivého, když je pro kněze koníčkem četba. U mne dokonce natolik, že jsem několikrát v životě, když jsem pociťoval únavu ze své profese, uvažoval o rekvalifikaci na knihovníka nebo knihkupce. Když jsem si však představil, že být celý den obklopen knihami může být po čase rovněž únavné, zalekl jsem se, že už bych pak neměl k čemu se od knížek uchylovat. Naštěstí mám ještě jednu zálibu, a tou je příroda a procházky v ní, proto zatím až na jeden případ, každou mši svatou v Jinonicích končím aspoň dvouhodinovou vycházkou po Prokopském údolí a mši svatou ve Velké Chuchli ani jinak odsloužit nelze, než že se cestou tam i zpět projdu lesem.

Barrandovští farníci si Vás moc neužijí. Je něco, co byste jim rád sdělil zástupně za všechna Vaše kázání, která neslyšeli?

Ať jsou rádi, že mne slyšet nemuseli. A za sv. Ignáce: „Aby se snažili výroky druhých vykládat v dobrém až na samou hranici možného,“ i ty mé, prosím.

Jaromír Ignác Odrobiňák

Varhany pro kostel Krista Spasitele

Stav výroby

V říjnu na kontrolním dnu ve varhanářské dílně Kánský-Brachtl Krásné Loučky u Krnova jsme zjistili, že ve výrobě varhan je zpoždění a dokončení v listopadu není možné. Společně s varhanáři a organologem jsme upřesnili reálný termín dokončení výroby varhan. Varhany by měly být v dílně varhanářů hotové v lednu 2023. Rozebrání varhan, zabalení, převoz do kostela na Barrandov, stavba, intonace a ladění v kostele bude trvat dva až tři měsíce. Odhaduji, že na jaře začneme na varhany hrát a o Velikonocích je slavnostně požehnáme.

V současnosti je v dílně varhanářů postavená varhanní skříň, usazeny měchy a vzdušnice, včetně jejich propojení vzduchovody. Rovněž hrací stůl varhan je hotový. Varhanáři postupně pomocí traktrury propojují klávesy a pedály hracího stolu s ventily na vzdušnicích. Usazují

píšťaly, řeší prospekt varhan, včetně povrchových úprav. Začátkem prosince se varhany budou postupně rozeznívat.

Věřím, že s Božím požehnáním se dílo podaří a varhany budou sloužit k Boží oslavě a posvěcení věřících, k povznesení mysli k Bohu.

O varhanách obecně

Varhany byly do průmyslové revoluce nejsložitější stroj. Výroba varhan, zvláště větších, je náročná.

Z jakých materiálů se varhany vyrábějí. Je potřeba, aby materiál měl dobré akustické a mechanické vlastnosti a aby byl dobře zpracovatelný. Materiálem je především varhanní kov a dřevo. Z varhanního kovu se vyrábějí píšťaly. Varhanní kov je slitina cínu a olova. Píšťaly na Barrandov jsou s obsahem cínu 30, 40, 50 a 70 %. Mnoho částí varhan je ze dřeva. Především některé píšťaly, hrací stůl, skříň s prospektem, většina technických částí. Pro Barrandov je použit smrk, dub, jasan, americký ořech, eben, olše, bříza. Například píšťaly jsou ze smrkového a dubového dřeva, černé klávesy z ebenu, táhla rejstříků z amerického ořechu. Bílé klávesy jsou potaženy larinimem, což je slisovaná kostní moučka. Štítky na táhlech rejstříků jsou porcelánové, pult na noty bude skleněný, zásuvky ve vzdušnicích jsou z pertinaxu. Dalším důležitým materiálem, především pro měchy, je kůže.

Vysvětlení některých pojmů. Intonace je nastavení požadované barvy a síly a celkového zvukového charakteru píšťaly. Provádí se nastavením potřebného přívodu vzduchu, výšky a tvaru výřezu, vpichy, zářezy, přídavnými vousy a dalšími úpravami píšťal. Ladění je nastavení správné výšky tónu píšťaly. Provádí se úpravou délky rezonátoru píšťaly, u jazýčkových píšťal hlavně úpravou délky jazýčku. Na Barrandově bude tón a1 naladěn na 440Hz při teplotě 18°C. Uvedení teploty je důležité, protože s rostoucí teplotou vzduchu výška tónů varhan roste. Výška ladění varhan se tedy během roku sama mění, v zimě jsou nejnižší, v létě nejvyšší.

Pavel Čížek, barrandovský varhaník

„V dnešním uspěchaném a přetechnizovaném světě mají varhany tu magickou moc oslovit v nás ony hlubší sféry našeho bytí, přivádět nás ke klidu, k usebrání, k meditaci.“ (Petr Eben)

Farní knihovna

Dobry hospodar dnes z farnich zasob vynasi veci stare (ale stale dobre), a sice par ukazek z byvalé edice Duchovni zivot (Karmelitanske nakl.). K zapujceni jsou v nezasklené casti knihovny u vstupniho schodište KC.

Každou první neděli doprovází dopolední mši svatou v KKS hudební skupinka pod vedením Jitky Vítkové.

Zpěv doprovázejí kytary, housle, flétny, basa, ukulele, klávesy a rytmické pomůcky. Nedělní mši předcházejí zkoušky v komunitním centru pod kostelem i na kůru.

Ministrantský výlet za otcem Jakubem do Hostovic a okolí

Kontakty

P. Mgr. Josef Ptáček, farář, tel. 606 790 790, ptacek@knez.cz, www.knez.cz

P. Jaromír Odrobiňák, výpomocný duchovní, j.odrobinak@seznam.cz

Bc. Jan Šulc, trvalý jáhen a kostelník u kostela Krista Spasitele, tel. 605 203 341

Ing. Hana Tyrálová, ředitelka Komunitního centra Krista Spasitele,

tel. 734 710 158, reditelka@CentrumBarrandov.cz

Mgr. Radka Habánová, pastorační referentka a katechetka, tel. 603 872 524,

habanova@CentrumBarrandov.cz

Milan Flodr, pastorační asistent, MFlodr@seznam.cz

Eva Fuchsová, kostelnice u Sv. Vavřince, knihovnice, redakce farního zpravodaje

Z Paluby a Podpalubí, tel. 774 608 012, fuchsova@CentrumBarrandov.cz

Radim Ucháč, kostelník u Sv. Filipa a Jakuba, tel. 608 469 864, radim.uchac@x-base.cz

Pravidelné bohoslužby

kostel	Krista Spasitele	Sv. Filipa a Jakuba	Sv. Vavřince	Sv. Jana Nepomuckého
Ne	10:00 růženec 10:30 18:30	8:30	15:30 růženec 16:00	
Po				
Út	18:00 adorace do 19:30			
St		18:00		
Čt	8:30			
Pá		od 15:00 adorace 18:00		
So				1. so v měsíci 15:00

Pro vnitřní potřebu vydává Římskokatolická farnost u sv. Filipa a Jakuba, Praha–Hlubočepy. Vychází jednou měsíčně (kromě letních prázdnin). Uzávěrka dalšího čísla 20. září 2022. Náklady na jeden výtisk tvoří 20 Kč.

Redakční rada Hana Tyrálová, Radmila Habánová, výkonná redaktorka Eva Fuchsová, za obsah odpovídá

P. Josef Ptáček. Příspěvky posílejte na fuchsova@CentrumBarrandov.cz.

Redakce si vyhrazuje právo upravit nebo nezveřejnit dodané příspěvky.

www.CentrumBarrandov.cz

www.PodpalubiBarrandov.cz